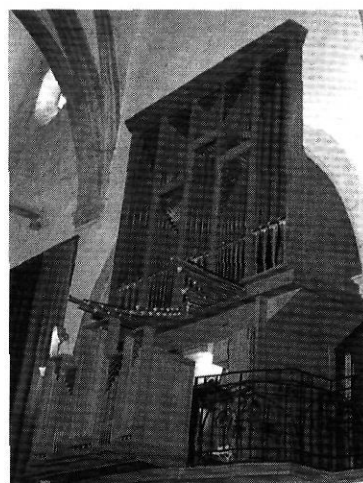

L'orgue de Llivia en disc compacte

El dia 11 de desembre de l'any passat vaig tenir l'ocasió d'assistir, a l'església parroquial de Llivia, a la presentació de l'últim enregistrament de *Modest Moreno i Morera*, organista de la basílica de Santa Maria de Ripoll. Amb aquest, són tres, ja, els enregistraments que formen la discografia personal d'aquest intèrpret de casa nostra: el primer fou un LP que porta per títol «Música d'orgue a la península Ibèrica en els segles XVI, XVII i XVIII» (1987); a continuació Modest Moreno publicà el seu primer disc compacte, «Música hispana d'orgue, segles XVI-XX» (1992); i finalment, el CD que ens ocupa, «*L'orgue de Llivia*» enregistrat per Catalunya Música i editat, com l'anterior, per PDI.

Aquest disc compacte representa una gran novetat respecte als anteriors treballs de Modest Moreno. En primer lloc, està creat a l'entorn d'una figura principal. Aquesta figura no és un compositor o una obra de grans dimensions; es tracta d'un orgue, en concret, el de Llivia, que fou construït de nova planta als tallers de Gabriel Blancafort. Per això, no és cap estranyesa que el disc contingui una selecció d'autors, ja no solament de la península Ibèrica sinó d'arreu d'Europa. I aquí rau la segona i principal novetat del disc: aquesta és la primera vegada que l'organista català enregistra obres dels grans «clàssics» del repertori organístic germànic, com Dietrich Buxtehude i Johann Sebastian Bach, holandès com Jam Pieterszoon Sweelinck, o bé italià, com Girolamo

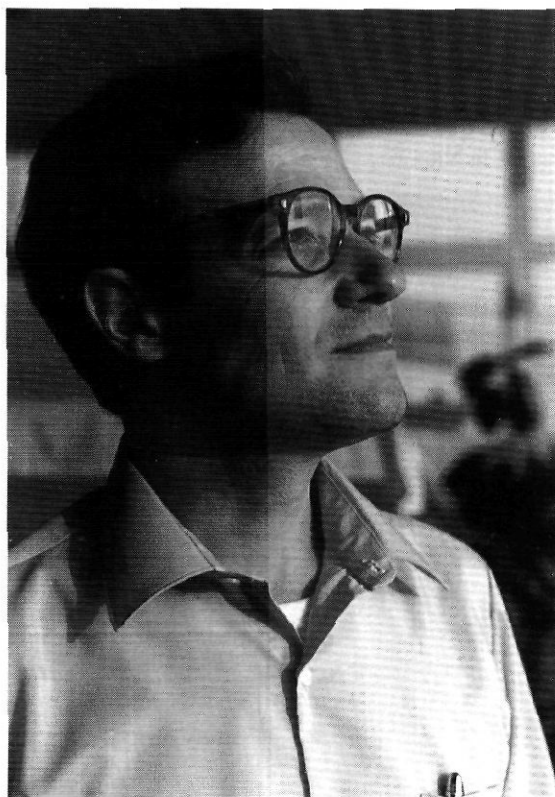
Frescobaldí. El motiu és molt senzill, i no és una qüestió de musicalitat, domini tècnic o bé gust interpretatiu, qualitats que Modest Moreno ha demostrat

tenir a bastament durant la seva trajectòria artística. Aquesta selecció denota més aviat un gran coneixement i consciència respecte l'instrument que té entre mans.

L'orgue és un instrument que, per dimensions, no permet ser transportat (llevat dels orgues positius). Aquest ha estat el principal motiu pel qual cada zona té un tipus d'instrument característic, que es diferencia dels altres per les seves possibilitats tímbriques i per la seva construcció. Això, sense comptar, evidentment, que el factor humà dels orgueners dóna a tots i a cadascun dels orgues una personalitat molt pròpia. Així, doncs, hem de distingir els orgues ibèrics dels europeus. I cada un d'aquests tipus demana un repertori i diferent, molt sovint limitat per la falta de pedaler en l'orgue ibèric, o de llengüeteria horitzontal en els

*Modest Moreno i Morera.
A la dreta, l'orgue de Llivia.*

orgues típicament europeus. L'orgue de Llivia, que, tot i que està disposat i té jocs de registres a la catalana, incorpora pedaler, ha permès a Modest Moreno interpretar aquestes obres.

Per altra banda, aquesta consciència pel que fa l'instrument, també determina l'emmotllament de cadascuna de les obres a l'orgue de Llivia, quant als registres escollits, de manera que totes les peces traspuen un sentiment diferent que es manifesta en el color, i en els plans sonors, de ben segur pensats «in situ». Aquesta és, novament, una gran qualitat de l'interpret, que, com a tal, no es limita únicament a transmetre allò que la partitura indica, sinó que fa de cada peça una lectura amb profunditat. El seu fraseig i la tan particular i polèmica concepció que té del tempo són un segell de la personalitat i implicació de Modest Moreno en cada obra que interpreta.

L'elecció del repertori del disc té també una especial importància: en definitiva és una

L'ORGUE DE LLÍVIA

OBRES DE

Bach
Buxtehude
Cabanilles
Frescobaldi
Menalt
Sweelinck

MODEST MORENO I MORERA
 Organista del Reial Monestir de Santa Maria de Ripoll

mostra dels principals gèneres organístics, que comença amb el «Preludi i fuga en mi m. BWV 533» de J.S. Bach; diversos corals (els números BWV 603, 610, 727 i 731), peces que es basen en melodies de la litúrgia protestant, tan significativa en la vida d'aquest compositor; el «Trio» amb número de catàleg BWV 585, una bella mostra d'un gènere que pràcticament només Bach cultivà (en tant que es tracta d'un trio per un «sol instrument», per a orgue, que d'altra banda, per les seves possibilitats tímbriques permet diferenciar les tres veus amb sonoritats ben característiques cada una); el «Magnificat Primi Toni BuxWV 203» i el «Preludi BuxWV 143» de Dietrich Buxtehude, un dels màxims exponents de la música organística barroca a Alemanya, del qual Bach era un gran admirador; el coral «Puer nobis nascitur-Ons is gheboren een Kindekijn» i la «Fantasia en eco» de Jan Pieterszoon Sweelinck, compositor dels Països Baixos; la «Tocatta Seconda» de Girolamo

Frescobaldi; i la «Pasacalle IV de quart to» de Joan Cabanilles i el «Tiento de mano derecha de octavo tono» de Gabriel Menalt, peces típiques de la tradició organística hispana.

És digne d'esment que totes les obres que formen aquest disc són d'entre els segles XVI i XVII, és a dir «música antiga», de la qual Modest Moreno, com ja havia demostrat en ocasions anteriors és un magnífic interpret. De totes maneres, tots esperem que en un pròxim enregistrament, si s'escau, faci una nova incursió en el món de la música contemporània, terreny no tan desconegut per a ell, si tenim en compte que el seu darrer compacte incloïa compositors catalans del segle XX, i que el dia 11, després dels parlaments de les autoritats de Llivia i del director de Catalunya Música, Modest Moreno ens sorprengué amb alguna obra no enregistrada en el disc, com «El tríptico del buen pastor» de Jesús Guridi, compositor basc del nostre segle.

ORIOL PORTELL

